

Campus Obert

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets

Antoni Vives
Reus

Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

TEMA

Política i religió

Es presenta una visió històrica sobre la relació entre diverses institucions públiques, i molt concretament entre la tradició religiosa i les institucions polítiques democràtiques. Un tema que a determinades etapes històriques ha generat fortes polèmiques.

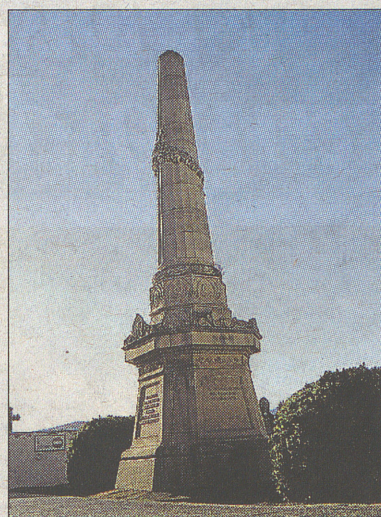
Sant Sebastià i la valentia dels homes de 1868

❖ Catalina Martorell Fullana *

Ara fa gairebé 150 anys que el govern municipal de l'Ajuntament de Palma aprovà no assistir ni costejar cap funció religiosa. Era el juny de 1869 quan es formà un nou govern d'esquerrers liderat pels republicans federals i que tenia com a batle a un gran desconegut de la nostra història, el metge Rafel Ma-

nera Serra (1829-1881). Quelcom pot imaginar com de impactant fou aquesta mesura entre la població mallorquina que portava segles dominada pels grans poders, entre ells l'Església catòlica. Però aquells homes mostraren valentia i foren reivindicadors de la llibertat de cultes i impulsors de la separació de l'Església i l'Estat. L'anticlericalisme es convertí en un símbol d'identitat de les esquerreres i conegué el seu màxim auge en períodes com el Sexenni Democràtic (1868-

1874) però també en èpoques de clandestinitat i períodes tan difícils com la Restauració (1874-1923) on republicans i anarquistes formaren part de cercles lliurepensadors. Entre les mesures decretades per l'Ajuntament de Palma una fou la supressió de les ajudes a les festes

patronals de Sant Sebastià el gener de 1870. A més tal com s'havia aprovat, la corporació municipal –majoritàriament composta per republicans– no assistí a la missa solemne com a representant de l'Ajuntament, sí que ho feren alguns a títol individual fent ús de la llibertat de pensament. Allò que feren aquells homes imbuïts per l'esperit de la Revolució de 1868 no té res a veure amb l'actualitat, que cada dia ens demostra la poca valentia dels governs d'esquerra i la pèrdua de les arrels vinculades en aquesta ideologia. Per sort als nostres pobles i ciutats alguna cosa està canviant i torna a estar sobre la taula aquesta qüestió i de cada cop són més els regidors que no formen part de la parafernàlia eclesiàstica confonent-ho amb tradició i cultura. Llegir i conèixer la història a cops ens mostra el camí per avançar.

* Doctora en Història

TEMA

Recorreguts a través de l'arquitectura

Una nova publicació sobre la importància de l'arquitectura modernista a Palma motiva per plantejar de bell nou l'estudi i aprofundiment del tema i anima a fer un recorregut pels carrers de Ciutat.

Itinerari per la Palma modernista

❖ M. Brígida Gomila *

Pilar Rubí Risco (Palma, 1972) planteja pels amants de les rutes històrico-artístiques un nou circuit per alguns dels edificis modernistes més emblemàtics de Palma. *Arquitectura modernista a Palma. Un recorregut bàsic per la ciutat* (Leonard Muntaner Editor, 2015) no només convida a conèixer o redescobrir

edificis com els emblemàtics magatzems L'Àguila, el Gran Hotel o el Forn del Teatre, sinó que també introdueix al lector en un dels corrents artístics més importants d'Europa i que, amb les seves particularitats, cada país el definirà de forma diferent (Art Nouveau, Floreale, Sezessionstil, Modern Style, etc.). És un nou art burgès, car i amb un clar sentit decoratiu que trobarà en el llenguatge arquitectònic un gran aliat i en les arts decoratives infinitat de possibilitats:

façanes, vitralls i teulades, escales i arrambadors, portes i panys, rajoles i reixes, estovalles, plats i coberts...

L'any 1901 es considera la data del desembarcament del modernisme a Mallorca quan l'arquitecte català Lluís Domènech i Montaner inicia, juntament amb el mallorquí Jaume Alenyà, les obres del Gran Hotel de Palma. No serà l'únic arribat del Principat: Gaudí, Jujol i Rubió i Bellver també deixaran les se-

ves petjades a l'illa i alguns arquitectes mallorquins els seguiran, entre d'altres: Guillem Reynés, Francesc Roca, i Gaspar Bennàzar, a més de ja anomenat Alenyà.

L'obra de Rubí és un petit volum de la col·lecció Panorama de les Illes Balears que, gràcies al seu breu format, és un llibre pràctic i manejable que ens permet realitzar un senzill itinerari pel centre de Palma sense deixar-ne de banda la lectura. Els edificis modernistes a visitar són el Gran Hotel, el Forn del Teatre, Can Casasayas i la Pensió Menorquina, el Forn Fondo, els magatzems Casa Roca, el balcó mirador del carrer dels Paraires, la Casa de les Mítges i la Merceria Colón, Can Forteza-Rey i els magatzems l'Àguila i, finalment, Can Forteza/Casa Cetre.

* Llicenciada en Història de l'Art (UIB) i Màster en Gestió del Patrimoni Cultural (UB)

TEMA

Cotinuïtat i innovació en el món de la poesia

Les publicacions de poesia segueixen el seu ritme. Cal afirmar que a revistes i col·leccions de llibres apareixen constantment noves obres creatives i, per altra banda, reedicions d'obres i traduccions

'Superna': una finestra a la poesia universal

❖ Maria Antònia Perelló Femenia *

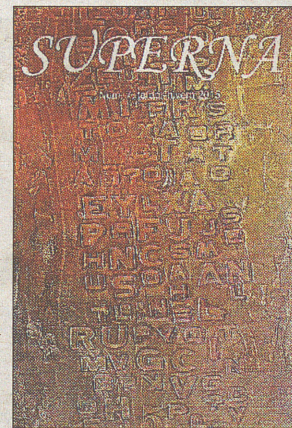

El desembre de 2015 Lluís Servera presentà el número 7 de *Superna*, una revista semestral que, de la mà dels amants del bell art de la traducció, acosta a la nostra llengua la veu de poetes llunyans, com François Villon, Pierre Ronsard o R. Waldo Emerson, i la veu dels més propers, com Aldous Huxley, Mah-

moud Darwish o dels novíssims eslovens versionats al català i d'alguns catalans a l'eslovè, com Maria Mercè Marçal, Andreu Vidal i Jaume Galmés.

Superna –que obrí les primeres pàgines la primavera del 2012– adopta el nom del topònim d'una vall de Puigpunyent, recreada per Salvador Galmés a Entre els dos mons i per Bartomeu Fiol al poema *Tu que has paladejat Superna*. Llavors hi sentíem les melodies de Paul Verlaine, Jaccottet, Alda Merini,

Tsvetàieva, Besse..., mentre que a la tardor escoltàrem la lira d'Arthur Rimbaud, Jules Laforgue, Boris Vian, Claude Roy, John Donne, Emily Brontë i d'alguns poetes croates, japonesos i neogrecs. El 2013 sentírem bategar l'esperit de Leconte de Lisle i de Joan Maragall, traduït a l'italià per Eugenio Montale i al francès per Albert Camus. També hi sonaren les notes de Marie Uguay, Issa, Alda Merini, Remo Fasani, Cesare Pavese, Philip Larkin... El 2014 s'encetava amb Parmènides, Semòndes, Eurípides, Manojlovic, Tsvetàieva... i a la tardor seguia amb les sonates de René Char, Czesław Miłosz, George Trakl, S.

Sassoon, M. Volóixin...

Tota una polifonia de veus melòdiques que al llarg de quatre anys ens han cantat, gràcies a l'amor de Lluís Servera per la poesia i a l'afany d'un cor de poetes traductors que adapten al català l'essència poètica d'altres autors amb la mateixa passió que si es tractàs

d'una creació pròpia. Una aventura literària fascinant que ens enriqueix amb el batec d'altres vides i altres sons musicals. Tot seguint la tradició de traductors de l'Escola Mallorquina, *Superna* ens obre una finestra a la poesia universal.

* Doctora en Filologia Catalana i professora de Secundària